

de områder, jeg talte om, bistandsreform, førtidspensionering – man kan slå tilbage og se, hvad det er, jeg har sagt, for det skal jeg så ikke spille tid med nu – så det skal nok komme. Og så vil jeg sige, at hovedformålet er jo at få brudt den sociale arv, den onde cirkel, som gør, at det er de samme grupper, som igen kommer tilbage. De forslag, som vil blive fremlagt af socialministeren i løbet af ganske kort tid, vil også tage højde for de problemer, som hr. Bruno Jerup var inde på med retskrav og klageadgang, ankeadgang osv.

Det er så også lidt et svar til hr. Villy Søvnald, men konkretiseringen har jeg hverken tid eller lyst eller beføjelser til at komme ind på her, så meget mere som vi jo ikke er helt færdige med udspillene. Men de skal nok komme.

Hvad så med fordelingen af arbejdstiden? Der må jeg indrømme, at det er jeg også meget optaget af, og det er vi også i mit parti, og vi ser jo meget gerne, at arbejdsmarkedets parter kan komme videre i retning af deltid. Der kan være nogle skattemæssige problemer, hvis man f.eks. er pensionist og gerne vil bevare en eller anden form for konsulentvirksomhed. Det er vi også med på. Så lad os tage fat i de lovgivningsbremsere, der måtte ligge, men lad hovedinitiativet komme fra arbejdsmarkedets parter, så de kan bevise, at det, man kalder den danske model, stadig væk kan bruges til noget.

Og til hr. Oppfeldt: Jeg brugte ikke økonomien som anledning til at tage fat, men jeg sagde, at når vi har målene, så må vi også se, om de økonomiske præmisser er til stede, og det er de. Og så kan vi meget vel komme ind i en god cirkel i stedet for den onde cirkel, sådan at der er flere af de ældre, der bliver længere på arbejdsmarkedet, og det giver jo også et bidrag til økonomien, og dermed forbedrer man muligheden for at komme endnu videre ad samme vej. Så det er vi slet ikke bange for, tværtimod.

Til fru Mimi Jakobsen: Ja, det var det, jeg prøvede at få udtrykt. Jeg var kommet i tidspres til sidst, og sådan går det jo altid – også hvis vi skal lovgive. Vi håber meget, at man i overenskomstforhandlingerne kan nå frem til noget gavnligt her. Hvis det bliver tilfældet, så blander vi os ikke, og vi er helst fri for at blande os. Men vi kan altså også ende i den situation, vi får kniven på struben, og så må vi til at tage fat på en eller anden måde.

Det er så også et svar til fru Jette Gottlieb. Når jeg taler om en for tidlig tilbagetrækningsalder, så kan vi jo få den regnet ud af Danmarks Stati-

stik, eller hvem der nu har mulighed for det. Det, jeg håber og lægger op til, er, at den bliver sat op. Jeg vil ikke stå og pege på en bestemt aldersgrænse, men den må jo kunne beregnes som et gennemsnit, og vi skal have have den opad. Om det så skal være med 2/4 år eller 3 eller hvad, tør jeg ikke sige. Det skal jeg ikke lovgive om.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen): Midtvejs – det er jo også noget med senior – vil jeg sige tak til hr. Bjørn Elmquist for indlægget om det seniorpolitiske. Det, der egentlig kaldte mig herop, var fru Mimi Jakobsens spørgsmål til mig. Efter en meget hurtig gennemgang af hele centraladministrationens seniorpolitiske initiativer – meget hurtig og dermed også fyldt med forbehold – skal jeg, da jeg også fik et chok, som jeg fornemmede fru Mimi Jacobsen fik det, give følgende mindre redegørelse.

Det viser sig, at der er indtil flere varianter. Der er nogle, der mener, at seniorpolitikken starter tre dage, efter at man er ansat. Det synes jeg nu er en stramning. Men hvis man overhovedet skal forstå, hvorfor man sætter et initiativ til samtaler allerede i 45-års-alderen i gang, er den bedste forklaring, jeg har fået lige nu, nok, at det er nogenlunde deromkring, holdningsberedelsen måske har den største effekt. Det er for sent i 59 3/4-års-alderen at sætte ind med at ændre holdningerne. Jeg tror, det handler om, at de enkelte mennesker også skal gøre sig klart, om vi langtidsplanlægger efter at gå af som 60-årige, eller om vi langtidsplanlægger efter at få et godt arbejdsliv måske også som 62-årige, 63-årige og 64-årige.

I virkeligheden er det jo enkelt. Jeg kender efterhånden ganske mange arbejdspladser, hvor man kan se 62-63-årige fungere og lige præcis give det ekstra lille servicesnit, som gør, at når almindelige forbrugere har været på den arbejdsplads – det kan være en trælasthandel, det kan være alt muligt andet – jamen så er man lidt gladere for at komme der næste gang. Og de ældre medarbejdere fungerer faktisk godt med den erfaring, de har, og med den vejledning, de kan give.

Det handler om holdningsændringer på arbejdsgiversiden, på arbejdspladsen, hos kollegerne. Det handler selvsagt også om et godt arbejdsmiljø uden mobning, hverken af den ene eller den anden grund.

Seniorpolitik tror jeg virkelig har meget for sig, hvis vi alle sammen medvirker til at skubbe